

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1885, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă assignatiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembre 1884, a-și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista, sau a întârția cu espedirea foiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

La Nr. 6322. Plen. 1884.

Cerculariu

cătră onoratele oficii parochiale și onorații membri ordinari și estraordinari, preoți și mireni, ai sinodului protopresbiteral electoral din protopresbiteratul Turdei.

În urma ordinațiunei Preaveneratului Consistoriu arhidieceșan din 3. Decembre Nr. 6322. 1884. prin carea subsemnatul am primit onorifica însărcinare de a convoca și conduce Sinodul protopresbiteral înmulțit al tractului Turdei pentru alegerea de protopresbiter, după împlinirea celor ce au a premerge actului de alegere, — am onoare a convoca pe toți onorații membri ai sinodului protopresbiteral al tractului Turdei ordinari și estraordinari, preoți și mireni la sinodul electoral, ce se va ținea **Joi 31 Ianuarie (12 Februarie) a. c. la 10 oare a. m. în biserica noastră din Turda.**

Conform §. 52. din statutul organic în ziua mai sus numită la **8 oare** înainte de ameași se va începe în biserica noastră din Turda serviciul divin la care sunt pofțiți a participa toți membrii, ear după finirea serviciul divin împreunat cu chie-marea duchului sânt, va urma imediat actul alegerei.

FOIȚA.

Têrgul de fete din „Găina.“

(Urmare.)

Ceriul și-a ținut două oare arpile sale deschise nu cu mult înainte de plecarea noastră, și natura întreagă era cuprinsă de o viață nouă.

Pentru noi era acest lucru îndoit plăcut, căci Moțul susține, că în ziua de têrg trebuie să plouie cum se cade cel puțin o oară. Astăzi s'a făcut o deosebită schimbare în ținutul nostru. Nu mai putem trece, ca altădată cufundați în cugete prin pădurea liniștită, astăzi apare o ceată de spirite, se ridică generațiuni trecute din mormântul lor, spre a revolta lumea. Muntele întreg a căpătat viața, din toate gropile și văile se ridică oameni, de pe toate vèrfurile și dealurile se adună în Găina.

Pe lângă noi trec Moți și Moține pe jos și călare. Toți s'au îmbrăcat în haine de sèrbătoare, frumoasele femei în cămeșile cele aspre dar strălucitoare, și cretințele roșii, luminoase. Cât de încordate șed ele pe cal, ce ființe înfloritoare sunt tinerele fetițe? Bărbații duc greble și grape de vëndut sau buți pline cu vin. Sute se urcă în sus; peste tot până unde ved ochii, se amestecă cămeșile cele albe, și șurtele cele roșii cu verdeața pădurii și

În conformitate cu §. 63. din statutul organic, comitetul protopresbiteral al acelu tract e convocat la ședința preconsultătoare pe **Mercuri în 30 Ianuarie (11 Februarie) a. c. la 4 oare** după ameași în **locuința subsemnatului în Turda.**

Cerculariul acesta împreună cu lista membrilor alăturată sub % conform §. 15. din instrucțiunea Ven. Sinod arhidieceșan, se comunică tuturor On. oficii parochiale din protopresbiteratul Turdei spre a-l publica în bisericile parochiale, avisând pe deputații cercului respectiv a se presenta și a participa la actul alegerei.

Turda, 12. Ianuarie, 1885.

Ioan Reou m. p.,
comisariu consistorial.

Desbaterea asupra budgetului ministrului de culte și instrucțiune publică în dieta Ungariei.

Am anunțat deja cetitorilor nostri că la 21 Ianuarie a. c. st. n. s'a început desbaterea budgetului prezentat de ministrul nostru de culte și instrucțiune publică. Vom reflecta la momentele principale și la enunțațiunile unor vorbitori în cestiuni naționale, cari ne ating foarte de aproape și pre noi românii.

Alecsandru Orszagh, referentul comisiei financiare face mai întâiu o scurtă privire asupra cifrelor statorite în anii trecuți la acest budget. În 1876 și 1877 s'a spusat la rubrica aceasta 4,100,000 fl. în 1878 și 1879, cifrele acestea ni se prezentează cu 4,206,000 fl. și 4,294,000 fl. Vedem deci că sumele spusate pe terenul instrucțiunei pe fie-care an cresc cu câte 100,000 fl. În anii 1880 și 1881 s'au spusat 4,540,000 fl. și 4,723,000 fl. La anul 1882 pentru prima dată a trecut suma speselor la budgetul instrucțiunei preste 5,000,000 și de atunci în anii 1883, 1884 și 1885 se urcă preste 5 milioane cu câte 300,000 fl. pe tot anul.

După aceasta trece la numărul scoalelor constatând că scoalele poporale s'au înmulțit cu 800, gimnasiile și cele reale fie-care cu câte unul și în fine numărul scoalelor superioare de fetițe s'a urcat cu 7. căci pre când la 1876 se afla numai o asemenea școală, cu 9,800 fl. spese, astăzi sunt 8 scoale superioare de fetițe, pentru a căror susținere se spesează 133,000 fl.

După părerea referentului, înțelepciunea politice de stat a ministrului tocmai la aceste scoale

a ierburilor. Acum se aude o pușcătură dincoace, a doua sus la Găina și îndată se suflă în corn! La auțul unor astfel de sunete caii de regulă mici și vioi se spariă, apoi se urcă în sus mai departe. Populațiunea muntelui este în o mișcare caracteristică. Astfel trebuie că a fost în 1848, când primăvara popoarelor înflorise și aici, astfel de tablouri trebuie că se presintă în sèlbătăcia și puterea lor grandioasă în peninsula balcanică, de câte ori se încera la luptă un popor brut de acolo. Acum călărim înainte spre vèrf dar nu ne putem opri, de a arunca privirea înapoi. Îndărètul nostru zărim cete nouă și tot mai nouă eșind din întunerecul pădurii. Uneori sunt câte două-șeci, trei-șeci de oameni călări bărbați și femei, unele vin de colo din Neagra, altele de aci din Vidra.

Nu departe de vèrf, pe un șes cam înclinat, despre care am mai amintit se ține têrgul. 600—800 de oameni sunt adunați aici, și mereu vin altii noi. Aici stă un slovac care face negoț cu carpe colorate; alții articli mai sunt cisme, greble, oale, talere — friptură de porc, cărnaț, pâne, rachiu, vin. Pe partea despre meadăși a vèrfului, stau caii legați de nește pari mici înfiți în pământ, cari ne-au atras atențiunea, când am fost întâiași-dată în Găina când nu era p'aici nici un suflet de om. Acesti pari sunt de mult înfiți în pământ pentru acest scop. Abia durează têrgul două oare, negoțul se uită cu

s'a documentat mai eclatant, căci ele sunt situate în comitatele Maramureș, Trencsén, Poșon, Șopron. Lócse și Timișiu, va se dîcă prin locurile cele mai espuse. Femeile eșite din aceste scoale vor lăși deci și pe aceste locuri iubirea de patrie, și alipirea cătră ideia de stat unguresc.

Cu deosebire se accentuază două lucruri, cari înainte cu 10 ani lipsiau cu desèvèrșire, instrucțiunea specială a industriei și comerului, și cea în arte. Ca exemplu poate servi școala industrială din Budapesta, care stă în legătură cu preste 70 de asemenea scoale lășite în toată țeara, cele mai multe dintre ele fiind susținute prin ajutoare din partea statului. Cu deosebită mândrie se poate privi la înflorirea industriei, dacă se va lua în considerare, că sunt proiectate încă 46 de scoale industriale. Afară de academia comercială din Budapesta, 7 scoale comerciale se împărțesc cu ajutoriu dela stat, și trebuie observat că aceste scoale cu mari greutate au fost întemeiate de singuratici, și tot acestia le asigură încă și acuma existența.

Pe terenul artei încă se fac progrese mari, și aici paralel cu statul oamenii fac stipendii pentru diferitele ramuri ale artelor. Ca rezultat practic se provoacă raportorul la esposițiunile artistice aprețiate cu atâta bunăvoință.

În special trei ramuri sunt alese și puse în vedere parlamentului: Cursul pentru pictură, premiarea planurilor și a lucrărilor industriale de caracter național și cursul de pictură pentru femei. Aceste numai acuma încep a încolți și budgetul ministrului de culte trebuie să se îngrijească de cele necesare, ca ele să crească și să înflorească.

După raportor vorbește Ștefan Lesko din opoșiția moderată. Vorbitoriul face apoteosă ministrului. Pretutindenea, chiar și în ținuturile cele mai depărtate sunt scoale, în cari se învață a scrie și a ceti. Meritul ministrului este cu atât mai mare, cu cât învățământul a luat dimensiuni și în ce privește limba maghiară prin ce pe sute ani s'a asigurat maghiarismul. Generațiunea actuală începe nu numai a ceti, ci și a simți ungurește.

Ca strict moralist vorbitoriul trage paralelă între instrucțiune și educațiune, și constată că pe educațiune se pune foarte puțin preț, dovadă decadița morală la masele cele mari, și și la inteligența chiar. Această împregiurare se esplică ușor. Religiunea este neglijată în scoalele de stat, și aceasta se observă chiar și în regiunile, în cari patriotismul preoților catolici nu este bănuit. Oratorul se provoacă la Cașșovia, care în timpul din urmă începe a se maghiarisa și dènsul nu înțelege pentru ce Jokai în

totul și se pun oamenii pe joc. Trei până în patru musici cîntă în continu și părechile se învèrtesc șiruri unele după altele; oamenii din Ungaria aici, cei din Transilvania dincolo. La început este numărul jucătorilor neînsemnat, spre ameași însă, după ce vinul a început să circuleze prin vine și după ce rațele ferbinți ale soarelui a mai îmblândit nițel pe întunecatul Moț, toți joacă, turbați, femei, copii, joacă borile călduțe și rațele soarelui. Cât de seducătoare sunt aceste fete și femei? Fețele lor sunt late, roșii și sănătoase, nici decum înguste, ca la multe alte Românce. Ochii lor scânteiază, pèrul închis lucește și frumoasele corpuri, acoperite numai de o cămașa tare și de amândouă cretințele, se presentă într'un mod atrăgètor. Nasul lor este adeseori mare și gura lor mai totdeauna foarte mare, dar acestea le treci bucurosi cu vederea privind figura lor lipsită de defecte și buțele lor roșii dragostoase. Sunt între ele multe așa de frumoase, încât se disting în țeara coroanei sfântului Ștefan prin frumșeta lor, și ai putè dîce, că sunt absolut foarte puține femei s'au fete urite.

Cam 10—12 domni în haine orășenești s'au amestecat printre popor. Acestia sunt reprezentanții inteligenței: primari, notari, ampioiați și învățatori din comunele din giur, cari și petrec povestind cu trei sau patru dame. Acestea s'au îmbrăcat în costum național și șed călare cum șed bărbații. Co-

o cuvântare ținută în secuime se provoacă la Cașovia, ca și când ea ar fi cuibul panslavistilor din nordul Ungariei.

Irányi Dániel (sténga estremă). Vorbește pe o coardă cu Lesko în ce privește instrucțiunea și educațiunea, tot așa și cu privire la panslavistii din nordul Ungariei. Educațiunea religioasă morală nu zace în mâna ministrului, ea este pusă în sarcina organelor confessionale. Dacă este a se imputa ministrului ceva, atunci numai călcarea legii poate subversa și spre scopul acesta trebuie citate cazuri concrete, unde a călcat ministrul legea.

Cu privire la raportul ministrului vorbitorului constată în el o parte îmbucurătoare și alta de tot tristă. Este îmbucurătoriu a vedea, că s'a înmulțit numărul învățătorilor, al celor cualificați, îmbucurătoriu a vedea că s'a înmulțit numărul învățătorilor, cari cunosc limba maghiară, este însă trist a vedea că avem 1789 scoale afiliate, va se dăcă tot atâtea comune, în cari nu există scoale, și în cari copii au trebuit să umble prin sate vecine, spre a putea primi și ei instrucțiune. 272 de comune nu au scoală de loc. Dacă vom face adiție, ajungem la rezultatul că 2059 de comune nu au scoală de loc. La 1869 numărul copiilor obligați a cerceta scoala era 2.284,000, la 1883. 2,242,000. Dacă putem da credemânt acestor cifre atunci găsim decadență de 42,000. Dintre 2,242,000, 1,756,000 au frecventat scoala 485,000 de copii însă nu o au frecventat, se nu ne mirăm că această cifră se urcă la $\frac{1}{2}$ milion. În fine dintre cei ce au frecventat scoala 171,000 n'au fost provăduți cu cărți și alte trebuințe scolare.

Vorbitorii atrage atențiunea parlamentului asupra acestor cifre, mai ales între actualele împrejurări, când 50—60 de milioane se spesează pre an pentru susținerea Bosniei și a Erțegovinei.

Preste câți-va ani Ungaria și va sërba a mia aniversare dela întemeierea ei. Această sərbare națională mai demn s'ar prăsnui dacă s'ar constata, că nu există comună fără scoală în toată țeara.

Roagă pre ministrul de culte și instrucțiune publică să mijlocească pe cale administrativă, că pretutindena să se formeze reuniuni pentru spriginirea copiilor sëraci obligați a cerceta scoala, și provăderea lor cu vestminte și cărți.

(Va urma.)

Revista politică.

Biserica catolică se mișcă în toate unghiurile lumii. Captivitatea fictivă a papei este prezentată ca jug greu, ce nu se mai poate suferi, de aceea la toate ocaziunile date se fac încriminări guvernului din Italia.

Lupta culturală — sub care se înțelege înfrânarea bisericii catolice în Germania, se continuă și acuma, și lumea crede în isbânda papismului. În Franca eglise militantă se bucură încă de favorul guvernului, de Spania nu vorbim. În Belgiu s'a instituit din nou nunciul papal, și Rusia ortodoxă a pactat formal cu scaunul papal.

Nu va fi fără interes să reproducem la acest loc un act public al societății „de propaganda fide” adresat episcopilor catolici în lumea largă; el varsă drastică lumină asupra cutezanței cu care se vorbește la adresa statului italian.

Se vedem cuprinsul acestui act:

stumul lor este deosebit de al țărâncelor, căci laibărul, care încinge peptul, și pălăria de paie, care acopere capul sunt la popor lucruri necunoscute și armoniază așa de puțin cu costumul țărâncelor. Damele joacă cu foc, ear bărbații lor pișcă din când în când pe câte o țărâncă frumoasă de obragii ei plini și înroșiți. Cei drept une-ori aceasta nu rămâne nepedepsită, căci Moțul este cam jalus, cu toate că el însuși este un Don Juan și nu cam respectează a deșea poruncă. Dintre fete suflă unele în buciunele cele mari, lungi de doi metri, spre a-și arăta tărâna peptului, esercițiu, care după cum mi s'a spus, era mai nainte pe timpul tîrgului o dovadă de putere și sănătatea. Forța majoră, brachiul încă e reprezentat. 4—5 gendarmi dela posturile cele mai de aproape în uniforma lor verde închisă și cu penele falfăitoare au venit aici ca îngeri de pace pentru toți oamenii ce se bucură și se veselesc, căci când soarele e spre sfîntit, numai veși mai nici un om treaz pe Găina.

O femeie bătrână vine la gendarmi și cere să se facă loc pentru joc, un tinăr căruia un altul îi stricase ținărea, cere pedepsirea vinovatului, colo șed bărbați și femei luptându-se pe pământ, aici dispută doi Moți într'un mod foarte neînțelebil. O încăerare generală nu se întimplă ađi ca odinioară, ceea ce le convine foarte tare gendarmilor, cari mai nainte deși erau numeroși totuși erau bă-

Prefectura „Propagandei fide” îngrijată de soarta acestui institut amenințat din partea potestății civile cu confiscarea bunurilor ei, a esmis cătră toți episcopii lumii catolice următorul cerculariu:

„Illustrate și Reverendissime! Sentința curții de cassatiune din Roma, prin care s'a ordonat conversiunea imobilelor sfintei congregațiuni s'a csecutat aproape întru toate. În chipul acesta mijloacele acele, de cari a dispus acest institut cosmopolit, pe care institut l-au înființat papii spre propagarea evangheliei și a civilizațiunei, vor depinde dela arbitriul aceluia guvern, care în 1870, pe calea și modul cunoscut a cucerit Roma, enunțând înaintea Europei și a catolicismului, că ia asuprași răspunderea pentru susținerea și păzirea papismului, și promițend sərbătorește, că va susține pentru capul bisericii pe țermurul Tibrului o reședință splendidă și independentă față de ori-care suveranitate pământeană. (Epistola lui Victor Emanuel adresată papei Piu al IX. în 8 Septembrie 1870.) După cum Illustritatea Voastră și-ai ridicat vocea între aceste împrejurări dureroase, ca să timbrezi acest fapt și ai arătat clar, că atât DTA cât și credincioșii DTale cu ce interes v'ați purtat față de susținerea drepturilor acestui institut care și-a câștigat atâtea merite, așa cred și acum, că cu durere vei lua la cunoștință, că atât nisuințele comune a întregului corp episcopesc, a celui mai distins catolic nu numai, dar și a lumii necatolice n'au fost în stare a împedeca procederea acelei potestăți, care concede a se comite nepedepsit ori ce abus în contra bisericii catolice și în contra capului ei preainalt în fața Europei. Cu toate că propanda n'a întârziat a protesta în contra primelor atacuri îndreptate în contra ei, a căror scop a fost să lipsească de libera administrare a bunurilor ei, de întrebuințarea lor, și de astădată decidenđu-se confiscarea bunurilor ei imobile, ca prefectul acestei congregațiuni mi țin de cea mai strictă datorință a protesta în contra unui fapt, care vatămă atât de adenc libertatea și în urmarea acesteia întru atâtea se opune cu dreptul de a susține și răspândi creștinismul în întreaga lume, cu deosebire însă în acele ținuturi, cari nu se bucură de beneficiul ce-l oferă civilizațiunea. Această vatămare e cu atât mai nesuportabilă, cu cât se vede mai importantă și mai urgentă necesitatea de a provedea neajunsurile multi-laterale a misiunilor din streinătate. Abstragend dela multele nenorociri, la cari sunt espuse mai multe vicariate apostolești, cu deosebire în orientul îndepărtat, căroră, spre durerea noastră, nu le putem veni imediat și în mod proporționat întru ajutor, acest neajuns încă crește, dacă vom privi ce teren estins i se deschide Europei în acțiunea de colonizare în Africa și pe insulele oceane, unde o mulțime de popoare au chemarea de a se împărtăși de beneficiurile civilizațiunei, cum se nu ne cuprinde durere adencă, când vedem, că propaganda se lipsește de dispunerea liberă preste acest rēmas sfânt, pe care catolicismul i l'a dat propagandei și nu vr'unui guvern, ca să propage între acesti oameni sëraci evanghelia și să răspândească civilizațiunea; e imposibil să nu simțim durere sfășietoare, când vedem, că în urma apăsărei ordurilor călugărești și în urma expropriării congregațiunei dela cele mai multe colegii romane, în cari a crescut și educat convertitori, nu sunt destui lucrători evanghelici. Atât această expropriare, cât și obligamētul de miliție pentru seminaristi a redus la un număr neînsemnat starea misiunilor ita-

tuți și legați. De regulă se inhăba, Româncele din Trannia cu cele din Ungaria, la luptă se asociază nu preste mult aproape la 1000 de oameni.

Cătră 5—6 oare totul se liniștește, rămânend în Găina la vre-o 200—300 de oameni. Acestia sunt cei mai bețivi, cari parte rămân preste noapte aici, și parte îi veși în ziua următoare dormind pe drum.

Și la această sərbătoare m'am întărit în reflexiunea mea cu privire la serioșitatea Moțului, și aici n'am observat oameni senini, zimbitori, vorbitori, ci închisi, cari nu sunt capabili de o petrecere animată veselă, cari și conservă mai mult naturelul lor aședat și serios. Dacă la o astfel de întemplantare se ivesc și unele necuviințe, este lucru ușor de priceput. Așa era numai decât îndărētul nostru, când coboram spre Vidra un om ținut strins de doi inși din Vidra, cari se căsniau sē-l dea jos de pe cal și sē-l despoaia, fiind-că nu le-a plătit vinul. Numai întrevenirea altor doi oameni scăpă din pericol pre vëndetorul de vin, care căpătase o lovitură bună după ureche, și călăria spre Cămpeni ca să părăscă pe cei ce l'au maltratată la judecătorie. Cu toate acestea mi-a spus cineva, că cel atacat este un galantōn și că e posibil ca jalușia să fie cauza acestei întemplantări.

Acesta este tabloul tîrgului de fete în anul 1883, o mare deosebire între el și cel de odinioară,

și pe propagandă o a necesitat ca să aplice la aceste misiuni naționalități streine. În urma acestor apăsări și amărăciuni, cari sfășie inimile catolicilor, ne servește spre mare bucurie a vedea, că în țările streine există corporațiuni, cari cu evlavie adevărată și cu strădanie neobosită emulează între sine pentru arta măreață de a converti popoare. În tre aceste de bună seamă cea mai imposantă este aceea societate de convertire, care cu toată starea tristă de astăđi a Franciei, desvoaltă o strădanie estraordinară primind tot atât de bucuros modestul obol al tinerilor sëraci din popor ca și darurile abundante ale bogăților. Dar dacă și simte o bucurie nespus de mare pentru desvoltarea interesului într'un mod atât de admirabil pentru misionare și se ridică tot mereu bisericii, i causază Propagandei durere, că nu le poate trimite destul ajutor pentru susținerea și desvoltarea lor. Procurele înființate în diferitele părți ale lumii prin congregațiunea propagandei a început deja a primi donațiuni și rēmasurile, care însă nu sunt suficiente pentru acoperirea trebuințelor dîlnice și celor estraordinare, în urma căroră congregațiunea nu odată este constrinsă a se atinge de acele capitale pe cari le administrează liber afară de Italia. Din aceste cauze me întorc încă odată cătră evlavia Illustrității Tale ca să aduci la cunoștință creștinilor starea critică în care se află acest institut de present, și să-i faci atenți ca să iee parte cu evlavie și cu zel în favorul societății de convertire, a scoalei din orient și în favorul altor societăți înființate cu alte asemenea scopuri, să contribuie și ei cu o parte din averile lor pentru scopul cel mai nobil, pentru lucrul cel mai sfânt, în cauza credinței și a civilizațiunei. În mijlocul mișcării ce se poate observa de present se poate afirma că dacă și aruncă omul privirea în sus, vede cum se coace sēmănătura în ținuturile cele noaua și rătăcite, pe când la din contra e insuficient numărul acestor lucrători și sunt insuficiente mijloacele pentru susținere ale lor. Singur evlavia credincioșilor și zelul pentru răspândirea civilizațiunei creștinești poate veni întru ajutor oficiului măreț al acțiunei apostolice și-l poate face să triumfeze pe pământ. Din Propagandă. În ziua botezului Dui, 1885. Cardinalul Simeoni, prefect. Archiepiscopul Tyrolui, secretar.

Românii din Macedonia.

În corespondența ultimă din Bitolia ce am publicat zilele trecute se vorbește despre un articol tipărit acum deșce ani de cătră bătrânul organ liberal „Românul.” Il reproducem aci după stăruința fraților nostri din Macedonia, cu atât mai bucuroși că oameni ca Laveleye și Gladstone vorbind despre poporațiunea bulgară din Macedonia n'au binevoit să dăcă un cuvânt măcar despre românii Macedoneni:

O civilizațiune întreagă a românilor din Macedonia a fost nimicită și îngropată sub ruinele orașelor destruse, satelor pustiite și mai cu seamă sub îndelunga și agera acțiune de grecisare sistematic urmărită și astăđi. Se putea crede, că această parte a naționalității române era pentru totdeauna desființată, ca acel cuib de români din care au eșit atăți eroi, atăți oameni însemnați, atăți bărbați capabili în diferite ramuri de activitate socială, oameni de afaceri, comercianți, financieri etc., era în

deosebire ca ceriul de pământ. În locul tîrgului de fete, în locul zestrei și corturilor, un deposit de beutură obicnuită și un tîrg de țeară mic, ridicul! Că aici sus a trebuit să fie o datină originală populară, este evident, îndată ce se gândește cineva, că oamenii de sigur nici odată nu s'au urcat în Găina (4697 preste nivelul mării) spre a ținea un tîrg de țeară ca toate tîrgurile. Aceasta ar fi imposibil și din aceea causă, că cărările care duc la Găina sunt greu de umblat. Tîrgul de țeară, despre care amitește Bieltz dăcend că e de lipsă aci, s'a desvoltat numai pe lângă propriul tîrg de fete și nici nu mai merită să l pomenim. Despre tîrgul de fete știu numai câți-va bătrâni foarte puțin. Odată dăc ei, veniau Moții călare și pe jos cu copii lor și cu calabalicul lor la Găina. Feciorii se preumblau în vestminte cetățenești, și dacă le plăcea lor fata s'au deștea ei, căutau să se invoiască cu bătrânii; o dușcă de vin sau de rachiu sigila contractul. Anul 1848, așa ni s'a spus, a pregătit mormētul acestei datini originale, cum a și produs în faptă în prospectul etnografic în Ungaria schimbări grozave. De atunci a cădut tîrgul de fete în umbră, cele din urmă rămășițe despre dēnsul au dispărut prin anii 1862 și 1863. Dar într'adevăr trebuie că tîrgul de fete ș'a perdit urma cu mult mai nainte, deoarece n'am aflat pe nimenea, care să fi fost martor ocular, am găsit oameni bătrâni însă, care afirmau, că și-au uitat de el. În acea-

cea mai mare parte prada grecilor, apoi a albanesilor, a sârbilor și chiar a turcilor, un mic număr de români macedoneni fiind și trecuți la Islamism; se putea crede că contopiți în aceste diferite naționalități, românii din Macedonia erau perluți pentru românism. Cu toate acestea, geniul națiunii, vocea sângelui, care reamă dreptul sau chiar atunci când s'ar părea cu totul alterat de o acțiune de secol, Islamismul în loc de a contopi pe români cu turcii din contră i-a păstrat mai puri de cât toți ceilalți, ferindu-i de atingerea iataganului. Astăzi românii trecuți la Islamism au sat aceia, cari și-au păstrat mai bine limba și datinele străbune; cât despre religie, ea are atât de slabe rădăcini în conștiința lor încât cea mai mică înrăurire dacă ar fi tolerată de turci, i-ar face să retraceze la religia nea părinților. Dară repețim numărul românilor Islamici este foarte mic; vedem așadar o deosebită pernicioasă din punctul de vedere național pe care au avut-o grecii, servindu-se de religie ca de o unealtă de grecisare contra românilor. Și totuși ideea națională n'a putut să fie nimicită la Românii din Macedonia nici chiar prin această dibace și puternică lucrare de desnaționalizare. De lângă greci, din mijlocul albanesilor, din mijlocul sârbilor, românii ridică capul și strigă: suntem români!

Se va observa poate că numărul celor cari luptă astfel pentru naționalitate nu este destul de mare, că mulți români mai cu seamă din cei mai avuți din familiile române de frunte cum ne dăce cu durere patriotul dela Vlaho-Clisura, sunt devotați grecilor, le place să fie greci.

Și apoi! — Acum cinci-șase ani nu se ridică din acele locuri mai nici o voce în favoarea românismului; el părea stins pe falnicul Pind; cu toate acestea deși amuți, deși adormiți, el era plin de viață și venic. Cum dar astăzi când atâți români macedoneni au revenit la cunoștința naționalității lor, când s'au apucat să cultive din nou cu venerație limba străbună, am putea crede românismul peritor!

Este adevărat că în mare parte ciorbăgii români, ca și ciorbăgii bulgari, ca și ciorbăgii bosniaci, sunt adevărați incompatrioții noștri, fac statutare a tristului adevăr că avuția foarte adesea pervertește simțimentele, ca și când dezvoltarea materială, ar trebui să se facă în dauna dezvoltării morale. — Însă ciorbăgii nu formează decât o minimă minoritate; și chiar între dâșii se deșteaptă cu încetul simțimentul naționalității: pe câți români macedoneni foarte inavuți în România nu-i vedem răm amintindu-și de patria lor natală și făcând donațiuni cu scop de a redeștepta simțimentul național între compatrioții lor!

Tocmai asupra acestui punct stăruiește mai cu osebire patriotul din Vlaho-Clisura în temerea că nu cumva aceste românești donațiuni prin alterarea voinței donatorilor, să servească scopurile grecisării, în loc de ale românismului. Este natural că, pe cât simțimentul național se deșteaptă în acele locuri așa de isolate de partea mare și compactă a naționalității române, pe atât silințele activității se crează în ager și activitate.

Simțimentul dreptății se revoltă contra acestor silințe de a răpi unui popor naționalitatea sa: din nenorocire grecii ca și ungurii sunt lipsiți de orice respect al celui mai sacru simțiment al altor popoare, de ori-ce scrupul în alegerea mijloacelor de a le înlăunțarea lor.

Românul din Vlaho-Clisura citează un cas pe atât de regretabil pe cât și de iritator contra grecilor în care donațiunea lăsată de un român pentru

stă privință scrie bine Schmidl, care de altminterlea în opul său exclusiv geologic „Munții Biharului“ are puține observări despre etnografice. El a călătorit pe la 1863 prin munții Biharului, și a scris, că atunci trecuseră 40 de ani de când se stinsese tîrgul de fete, și că numai o păreche mai trăia din cele ce s'au încredințat la Găina. Despre originea datinei i s'a spus lui o istorie picantă. Când au pustiit Mongolii țeara pe la 1242 sau 1246 au făcut românii transilvăneni cu cei ungureni un pact. Oamenii din Baia-rece alungară pe Mongoli pe Bihar, unde fură întemperați și învinși de românii transilvăneni, ca suvenir pentru această însemnată întâmplare s'au adunat în continuu învingătorii de aici și de dincolo la Găina odată pe an spre a-și petrece jucând și cântând.

Disparițiunea datinei s'a întâmplat de sigur încetul cu încetul, de oare ce poporul român ca pretutindenea e conservativ și-și apără pas de pas drepturile moștenite din vechime. Astăzi există tîrgul de fete numai în cărțile etnografice sau în memoria oamenilor bătrâni.

(Va urma.)

o școală românească a fost destinată prin manopere dibace dar perfide, tocmai din contră la crearea unei școli grecești. O asemenea falsificare a voinței donatorilor români este mai de cât de sacrilege, este cu atât mai sacrilege cu cât se comite în mijlocul românilor asupra românilor. Ce ar dice oare grecii, dacă românii ar comite asemenea fapt în privirea lor? Poate că s'ar crede îndreptățiți a-i spinteca cu iataganele fără prealabila judecată.

Aceiași falsificare vor se o comită acum cu însemnată avere, lăsată de reposedatul român Macedonean Mușic pentru două școli românești: o școală de fete și un gimnasiu, și aceasta caută să o comită tot prin manopere, cari amintesc dăcătoarea românilor despre coada toporului, multămită ciorbăgiilor de acolo ca și de aci nu lipsesc coade contra națiunii române și de aci nu lipsesc grecești. Poate tot unor asemenea înrăuriri datoreresc românii din Macedonia și ne executarea altor patriotice voințe testamentare, citate în numărul nostru din urmă. Cestiunea este prea însemnată, ca să nu atragem asupra-i luarea aminte a tuturor românilor, urândule ca pentru onoarea lor să o simță atât de adânc pe cât merită să fie simțită. Nu e vorba de sacrificie mari, de o muncă grea: e vorba de împlinirea unor datorii; mai puțin de cât atât chiar, de realizarea unor angajamente.

Apelăm la rëndul nostru la onorabilele persoane la cari a apelat românul Macedonean. D-lor au angajamente de îndeplinit despre care sperăm că se consideră mândri și fericți de a le duce la sfârșitul, la care se așteaptă cu nerăbdare compatrioții d-lor.

Apelăm asemenea la românii Macedoneni în genere destul de numeroși în România și unii foarte avuți. Acțiunea ce li se cere pentru patria lor este fuscă de situațiunea în care se află aceia parte a naționalității române, a redeștepta simțul național printr'o instrucțiune românească cât mai întinsă; eată tot ce li se cere. Scopul și mijloacele de acțiune fiind ast-fel definite, sarcina este foarte înlăunțată.

Ne vom permisi a spune românii Macedoneni și o propunere care credem că le va face sarcina încă mult mai lesne și mai producătoare în bune rezultate. Să se întrunească toți și să delege dintre d-lor un comitet cu misiunea de a se ocupa într'un mod permanent de păsurile și trebuințele românilor macedoneni. Acelui comitet negreșit sub controlul comitenților lui, să se încredințe atât vegherea asupra trebuințelor ce se vor manifesta și a mijloacelor ce se vor aduna, cât și ori-ce aducere la îndeplinire.

Acele patriotice donațiuni, cari astăzi întârziează a se aduce la îndeplinire poate și din cauza timpului ce cer să li se consacre, vor găsi de bună seamă atunci o grabnică deslegare prin mijlocirea și lucrarea acelui comitet. În tot cazul silințele înverșunate de desnaționalizare, reclamă imperios silințe în sens contrariu din partea tuturor românilor macedoneni pe care o existență de îndeștulare și de făcărilor în România i-a făcut să aprecieze binefăcătorii vieții naționale. Să sperăm că și vor îndeplini aceasta mult plăcută datorie și că astfel într'o zi aproape un milion de români vor fi redați pe deplin vieții naționale toți mândri de a se numi români.

„Telegraphul.“

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Borgo-Prund, 10 Ianuarie, 1885. Conferința învățătorească anunțată prin convocatoriul dlui protopresbiter din tractul gr. or. al Bistriței Simeon Monda dto 17/29 Decembrie 1884 s'a ținut în 3/15 și 4/16 Ianuarie a. c.

Dintre învățători au lipsit 5 inși, 3 din cauza îndepărtării și a timpului nefavorabil și 2 din cauza morbului.

Conferința s'a ținut dela început până la fine sub presiunea dlui protopresbiter și a decurs în mod instructiv și în ordinea cea mai bună.

La pt. 1 al programei: „Constituirea învățătorilor în subreuniune“ s'a ales biroul și comitetul, și s'a primit cu puține modificări proiectul de statute dat din partea Prea Vener. consistoriu.

La pt. II „Uniformitate învățământului în toate școlile elementare din protopresbiteratul Bistriței“ s'a ales o comisiune, carea luând de basă materialul și manualele ce se propun de facto în școlile elementare, se elaboreze până la adunarea procsimă a subreuniunii un plan de învățământ cu privire la material, timp și manuale.

Pt. III. „Înființarea unui stipendiu pentru susținerea unui pedagog în institutul Andreian din Sibiu.“

În principiu s'a decis fără multă vorbă și cu unanimitate; eară cu privire la modalitatea de ajutorare după o discuțiune mai înfocată cu care ocaziune unii domni și-au mai cam arătat iubirea de sine, s'a primit cu majoritate de voturi propunerea comitetului ppresbiterat făcută în cauza aceasta la 27 Novembre 1884 și anume, ca:

Fie-care învățătoriu cu salariu anual sub 100 fl. v. a. să ajute la an cu 50 cr. v. a.; eară cei cu salariu preste 100 fl. v. să ajute la an cu 1 fl. v. a.

Prelegerea din practica religioasă „Cunoștința despre Ddeu“; din învățământul intuitiv „Cartea“; din scriptologia „dezvoltarea sunetului“ „i“ și din comput numărul 1, s'au tractat cu elevii din clasa I-ma normală; prelegerea din geografie s'a tractat cu elevii din clasa a II-a și prelegerile din istoria naturală „boul“ și din fizică, „acru s'au tractat cu elevii din clasa a III“.

Critica lăsată în mod instructiv și în urma ei a rezultat ca mai bine tractate prelegerile din „comput“ „religiune“ și „învățământul intuitiv.“

Procsima adunare s'a decis pre a treia zi de Rusali în 14/26 Maiu a. c. loco Borgo-Prund.

Pre când a făcut o impresiune plăcută și încurajătoare pentru dñi învățători împregiurarea, că la conferința a luat parte cu interes dșoara învățătoreasă dela școala privată de fete din B.-Prund Aranka Valent și ca ascultători dl jude reg. Georgiu Csatt, dl cancelist Ioan Trif și dl medicinist Aureliu Csatt etc.; pre atunci a făcut o impresiune rea împregiurarea, că dintre preoți nu a luat nimenea parte, nice baremi preotul local, care n'au avut a face mai mult de 50 pași până la conferința, carea dacă nu în mod direct în mod indirect i-a privit și pre dlor ca directori școlari locali.

După finirea conferinței toți dñii învățători s'au întrunit încă a decurs în mod instructiv școlare. Toastele și cântările de petreceri nu au lipsit.

Din întreg decursul conferinței și al banchetului s'a vădit că cea mare parte din dñii învățători a acestui ppresbiterat iș cunosc chemarea și că au voință a lucra, dară pre mulți nu-i ajută mijloacele, răgâți din partea organelor comunității și încurajări.

În 4/16 de cătră seară s'au depărtat dñii învățători ducând cu sine mai mult cu unele cunoștințe și dorința că lucrarea începută să o poată continua întru prosperarea învățământului și redicarea statutului învățătorească.

Unul din cei fosti de față.

Voila, în 10 Ianuarie 1885. Domnule Redactor! Dați-mi voie a ve comunica decursul unei producțiuni literare a corpului învățătorească dela școala noastră capitală granițerească de aici.

Scopul producțiunii e foarte laudabil; — ajutorarea copiilor sêraci — și aceasta me și îndeamnă a prezenta publicului și celea me și stăruințele neobosite ale bravilor noștri învățători actuali pentru înflorirea școlii.

Producțiunea s'a ținut a treia zi de Crăciun, (27 Dec. st. v. a. tr.) în localitățile școlii amintite mai sus.

Programa executată a fost următoarea:

I.

1. „Cuvânt ocașional“ rostit de învățătorul diriginte Georgiu Dobrin.
2. „Dorile frumoase“, poezie executată de corul elevilor.
3. „Deșteptarea României“, poezie de D. Bolitineanu, declamată de Dra Sofia Gila.
4. „Idila“, duet executat de învățătorii Nicolau Ludu și Ioan Muntean.
5. „Despre femeia română“, disertațiune de dl Nicolau S. Șerban.
6. „Sentinela română“, poezie declamată de Gavrilă Pop, învățătoriu diriginte.
7. „Dialog“, executat prin elevi.
8. „Tablou țărănesc“.
9. „Cuvânt de închidere“.

II.

Cu această ocaziune se reprezintă și piesa teatrală: „Arvinte și Pepelea“ vodevil într'un act de Vasile Alexandri.

După sêvrșirea programei a urmat joc. Una din salele de învățământ a fost destinată și aranjată pentru producțiune, ear alta pentru joc.

Eată întocmirea scenei a celor dintâi: În partea din fund o scenă făcută deasupra pe bănci; cortina, culisele și preste tot întocmirea scenei în formă de chilie a fost făcută din covoare lucrute de bravele noastre femei de aici. În special pentru aceasta podoabă merită toată lauda dna preoteasa Șerban, Maria D. Șerban și dna Iustina G. Vas, cari au pus la dispoziția dñilor învățători toate tapetele lucrute de dênsele, pentru întocmirea

țare la scopul amintit. În modul acesta a fost aranjată scena în fundul căreia se zărea ca în depărtare sentinela română — căci programa cuprindea și declamarea poeziei cu acest nume de V. Alecsandri.

Atât odăile numite cât și curtea scoalei au fost luminate atât de bine încât ori ce trecătoriu putea să înțeleagă, că aici trebuie să fie în noaptea aceasta o petrecere sau o sârbare mare.

Se apropia oara fiesată pentru începerea producției și sala era plină de public, care și îndrepta-se privirile la cortina ce le sta înaintea, așteptând cu nerăbdare ridicarea aceleia pentru ca să privească și să audă ceva plăcut. Încă nu bătuse oara 7 și cortina se ridică ivindu-se pe scenă dl învețator diriginte de aici G. Dobrin, carea a ținut cuvântarea de deschidere, începând cu un „bine a-ți venit“; în această cuvintare între altele se arată scopul și folosul acestor întruniri.

Ideile dlui Dobrin desvoltate în cuvântarea sa au dovedit studiu și stăruință de fer pentru înaintarea culturii intelectuale și sociale în popor. Cam prea lungă a fost însă cuvântarea din cestiune și aceasta a cam obosea pe ascultători.

Nr. 2. „Dorile frumoase“ cântată de chorul elevilor a reușit foarte bine, cea ce poate servi de merit dlui învețator I. Muntean, căci după cum sunt informat, dsa a instruit pe elevi în cântări.

Nr. 3. Declamarea d-șoarei învețătoare S. Gila a însuflețit pe publicul ascultător prin înțonările d-sale binemerite.

Nr. 4. Duetul domnilor N. Ludu și I. Muntean a plăcut publicului atât de mult încât nu se mai opriau aplausele. Cine cunoaște vocile domniilor negreșit că s'a putut aștepta încă dinainte la un succes bun al cântării.

Nr. 5. Disertațiunea d-lui N. Șerban despre „femeia română“ a fost o lucrare pe cât de acomodata atât de bine lucrată. O privire fugitivă asupra vechelor romane începând cam dela Romul până la

femeile noastre române, a prezentat ascultătorilor multe modele demne de urmat.

Nr. 6. Eroica declamare a poeziei „Sentinela română“ încă a avut succes multămitor.

Nr. 7. Preste așteptare a succes „Dialogul“ executat de elevii G. Forcoș și Roseta Șerban ca părinți, ear Iosif Șerban și Ana Vas ca fii, au reprezentat în conversația lor viața școlară a copiilor dela sate și a condițiilor de viațuire ale părinților.

Foarte bună impresiune a produs acest dialog în inimile publicului, cu deosebire a fost admirată istețimea elevei Ana G. Vas, fiica fostului inv. George Vas.

Nr. 8. „Tabloul țărănesc“ nu s'a executat din unele cauze neașteptate.

După cuvântul de încheiere urmează o mică pauză, în decursul căreia a înțonat musica unele cântece naționale foarte frumoase, apoi se reprezintă piesa „Arvinte și Pepelea.“

Dnii învețatori I. Muntean și N. Ludu, cari posed o mișcare nesilită și voci foarte melodioase, au jucat atât de bine încât publicul nu voia să mai întrerupă aplausele. D-șoara S. Gila îmbrăcată în costum național cât se poate de simplu dar pitoresc și atrăgător, a reprezentat pe Mandica nepoata lui Arvinte. D-sa în acest rol încă n'a lăsat nimic de dorit.

Esecutarea programei susamintite s'a finit pela oara 11 și jum. din noapte. Întreg publicul fiind pe deplin multămit cu producțiunea aceasta s'a colaborat în sala de joc.

Programa de joc a fost foarte bine aranjată de dl notariu D. Șerban, carele a știut să multămească atât pe streini cu jocuri de salon cât și pe popor cu jocurile sale plăcute.

Această producțiune a întrunit aici multă inteligență din întreg ținutul Voilei precum din Făgăraș, Recea, din Viștea inf., din Pojorta, ba chiar și depărtări mai mari; toți câți au ostenit până aci pentru ca să vadă pregătirile învețătorilor, au fost

pe deplin multămiți cu succesul cel neașteptat al producțiunii și petrecerei aranjate. Onoare corpului învețătoresc, care conduce aci școala noastră din Voila, căci au arătat prin aceasta destul de evident harmonia și concordia, ce-l leagă de sine spre înaintarea învețământului din acest loc, unde se incubaseră mai nainte cele mai infernale intrigi în cercul școlar.

Venitul curat, destinat pentru copii sêraci se urcă cam la 20 fl.

Dee Dđeu, senu se mai curme acest avânt laudabil al progresului școlar. Voileanul.

Varietăți.

* (Știre sensațională.) „Telegraful din București în numărul dela 13 Ianuarie a. c. ne aduce știrea sensațională, că soborul arhieresc din Belgrad în ședința din 10 Ianuarie a. c. a decretat de resolutivă în mod afirmativ cestiunea **reinsurării clerului mirean.** În sensul acestei decretări arhieresti preoții sêrbi se vor putea însura a doua și a treia-oară.

Resoluțiunea arhierilor sêrbi fu înaintată patriarhului dela Constantinopole.

Dăm această știre sub toată rezerva, și la cazul adevăririi ei, vom tracta și noi cestiunea, de altcum de mult ventilată în sinoadele și congresele noastre.

Loterie.

Sâmbătă în 24 Ianuarie 1885.

Viena:	8	37	38	11	3
Timișoara:	49	82	73	12	22

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 Ianuarie n. 1885.

	Viena	B-pesta
Galbin	5.79	5.76
Napoleon	9.77	9.76
London (pe poliță de trei luni)	123.55	123.65

Nr. 5.

[974] 1—3

CONCURS.

După-ce alegerea de protopresbiter pentru tractul vacant al Iliei efectuită în sinodul protopresbiteral al acestui tract la 2 Iunie 1883, în ședința plenară a venerabilui consistoriu arhierescan din 5 Septebre 1883 s'a anulat și aceasta s'a luat la cunoștință și de către sinodul arhierescan în ședința din 19 Aprile 1884 sub Nr. prot. 44, — prin aceasta se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului de protopresbiter al tractului Iliei, pe baza statutului org. §. 23 pct. 5 și a instrucțiunii votate de sinodul arhierescan la 13/25 Aprile 1877. Nr. 191 §. 7.

Fiitorul protopresbiter ca atare va locui în locul central al tractului anume în opidul Ilia.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutorul de stat și din tacele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b) venitele ordinari ale parohiei de clasa a III din Ilia.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și școlar, și în special aceia: cari după o pregătire de cel puțin 8 clase gimnasiale s'au reale cu testimoniul de maturitate, au terminat studiile teologice la vreunul din institutele metropoliei noastre, și au susținut cu succes bun esamenul rigoros de calificațiune; s'au cari după pregătirea indicată mai sus, au terminat studiile teologice la vre-un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificațiune înaintea comisiei esaminateoare a consistoriului arhierescan.

Pot însă concurge și fără testimoniul de calificațiune profesorii de teologie și preoții chierotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificațiune; dacă în celelalte au calificațiunea prescrisă mai sus.

În mod excepțional mai pot concurge și fără prescrierea pregătire gim-

nasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acurateța manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avea dela consistoriul arhierescan plenar speciala îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesc a concurge la acest post, au a-și așterne suplicile concursuali la venerabilul consistoriu arhierescan în Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român“, alăturând câte o tabelă de calificațiune, care să conțină date esacte și speciali în următoarele rubrici: Numele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului; anii etății Canul, luna și ziua nașterii); studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelor); esamenul de maturitate doctorat s., a.; studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelor) și esamenul de calificațiune; serviciile de până acum pe terenul bisericesc și școlar (timpul, locul și categoria acelor), în fine cunoștința limbilor și alte reflexiuni. Datele din aceasta tabelă sunt de a se întări cu documente, cari să se accludă în original, precum: carte de botez, testimoni scolastice și de maturitate, testimoni teologice și de calificațiune, atestate de servicii bisericesti, și eventualminte alt feliu de recomandări.

Din ședința comitetului protopresbiteral ținută în Ilia la 10 Ianuarie 1885.

Alecsiu Olariu, Parteniu Crișan,
președinte. not. comit.

Nr. 253,

[975] 1—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a instrucțiunii votate de sinodul arhierescan la 13/25 Aprile 1877 Nr. 191 §. 7, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Mediașului.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată și paroch în locul central al tractului Mediaș ocupând parochia de clasa III.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sunt:

a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutorul de stat și din tacele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale.

b) venitele ordinari ale parohiei de clasa a III din Mediaș, cu aceea observare însă, că fiind parochia din Mediaș provădută de presinte cu capelan, fiitorul protopresbiter va avea ca paroch acolo decamată numai jumătate din venitele parohiei, ear cealaltă jumătate este rezervată capelanului actual.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și școlar, în special aceia cari după o pregătire cel puțin de 8 clase gimnasiale sau reale cu testimoniul de maturitate, au terminat studiile teologice la vreunul din institutele metropoliei noastre, și au susținut cu succes bun esamenul rigoros de calificațiune sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vr'un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificațiune înaintea comisiei esaminateoare a consistoriului arhierescan.

Pot însă concurge și fără testimoniul de calificațiune profesorii de teologie și preoții chierotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificațiune, dacă în celelalte au calificațiunea prescrisă mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrierea calificațiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acurateța manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avea dela consistoriul arhierescan (plenar) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesc a concurge la acest post au a-și așterne suplicile concursuali la Venerabilul Consistoriu arhierescan în Sibiu în restimp de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român“ alăturând câte o tabelă de calificațiune, care să conțină date esacte și speciali în

următoarele rubrici: numele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului; anii etății (anul luna și ziua nașterii); studiile pregătitoare, afară de cele teologice (anul, locul și categoria); esamenul de maturitate, doctorat și altele; studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelor) și esamenul de calificațiune; serviciile de până acum pe terenul bisericesc și școlar (timpul, locul și categoria acelor); în fine cunoștința limbilor și alte reflexiuni. Datele din aceasta tabelă sunt de a se întări cu documente, cari să se accludă în original precum carte de botez, testimoni scolastic și de maturitate, testimoni teologice și de calificațiune, atestate de servicii bisericesti și eventualminte toate altfelii de recomandări.

Mediaș 6 Decembre 1884.

Comitetul protopresbiteral al tractului Mediașului.

Dionisiu Chendi, Dionisiu Romanu,
președinte. notariu.

Nr. 429.

[973] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de a III clasa din Băciia, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima aparițiune a acestuia în foaia arhierescană „Telegraf. Rom.“.

Emolumentele sunt:

1. Birul în naturale dela 54 familii o măsură de cucuruz;
2. Folosirea cimiteriului și stola usuată; cari toate computeate la oaltă dau un venit anual de 250 fl.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-și așterne suplicile de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la subscrișul în terminul fipsat mai sus.

Deva, la 19 Decembre 1884.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Somn proaspăt

sosit acuma [976] 1—1

Weinanger, 8.